

ISSN 2224-9516 Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. 2012. Вип. 34 постановою Кабінету міністрів України від 08.11.2008 р. № 1555. – [Електронний ресурс] // search.ligazakon.ua/1_doc2.../MUS9336.ht. – Заголовок з екрану.

27. Труды Перваго Всероссийскаго съезда по библиотечному делу : в 2-х ч. / Общество библиотекосведения. – С.-Петербург : типография М. Меркушева, Невский пр., 8, 1912. – 439 с.

28. Хавкина Л. Б. Библиотеки. Их организация и техника. – [М] : издание А. С. Суворина, 1904. – 400 с.

29. Хавкина Л. Б. Руководство для небольших библиотек / Л. Б. Хавкина. – М. : Московский городской государственный университет, 1917. – 250 с.

ISSN 2224-9516 Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. 2012. Вип. 34 УДК 026:61(477):025.7/.9

Тетяна Остапенко,

заст. ген. директора ННМБУ з наукової роботи

Надія Харченко,

зав. відділу ННМБУ

РОЛЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ НАУКОВОЇ МЕДИЧНОЇ БІБЛІОТЕКИ УКРАЇНИ В ЗБЕРЕЖЕННІ ДОКУМЕНТАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ МЕДИЧНОЇ НАУКИ ТА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

У статті висвітлюється поповнення та збереження унікального документального фонду Національної наукової медичної бібліотеки України, складником якої є фонд «Медична україніка», де кожна книга, кожний документ – безцінний дар, – шлях до збереження загальнокультурної спадщини країни.

Ключові слова: формування, збереження, використання, документальний фонд, загальнокультурна спадщина, «Медична україніка», дарчі написи, присвяти, історія медичної науки, книжкові колекції, видатні медики.

Сучасний стан розвитку бібліотек можна охарактеризувати періодом зміни пріоритетів діяльності. Традиційні напрями роботи доповнюються новими формами та методами.

Сьогодні особливого значення набуває одна з базових функцій бібліотек – меморіальна. Будь-яка бібліотека, а тим більше національна, виступає локальним хранителем документальної пам'яті людства, бере участь у передачі колективної пам'яті від людини до людини, від покоління до покоління. Саме тому, міжнародні та національні програми збереження документальних фондів у своїх назвах використовують слово «пам'ять» – програма ЮНЕСКО «Пам'ять світу», «Документальна пам'ять України».

Ще у далекому 1975 р. Міністр охорони здоров'я А. Ю. Романенко підтримав ініціативу директора бібліотеки і підписав листа з проханням до вчених України надсилати свої твори до фондів бібліотеки. З того часу ця унікальна колекція невинно поповнюється. Видання, що входять до неї, мають не лише фахову цінність, забезпечуючи можливість отримання нових знань фахівцями, а й становлять великий інтерес, оскільки містять власноручні дарчі написи та присвяти авторів.

У бібліотечному зібранні представлений цвіт медичної науки. Тут можна зустріти праці найвідоміших професорів й академіків з університетів, вчених з науково-дослідних установ Києва, Харкова, Одеси, Дніпро-

ISSN 2224-9516 Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. 2012. Вип. 34
петровська, Львова... Серед дарувальників книг є надзвичайні постаті. Це люди з світовим ім'ям, які залишили яскравий слід в історії медичної науки і були читачами бібліотеки. Імена багатьох із них не потребують коментарів – М. Амосов, О. Шалімов, Ю. Бернадський, В. Фролькіс, А. Ромоданов, В. Братусь та багато інших.

Перша книга, яка була подарована бібліотеці – монографія А. Ю. Романенка «Закрытые повреждения живота» (К., 1978). Саме цим подарованим виданням, яке користується великою популярністю у читачів бібліотеки, була започаткована колекція «Медична Україніка».

Одними з перших до колекції надійшли книги Ю. Й. Бернадського – професора, члена Європейської та Міжнародної асоціації черепно-щелепно-лицевих хірургів, який був одним із організаторів Української асоціації черепно-щелепно-лицевих хірургів, Почесним її Президентом – «Гнойная челюстно-лицевая хирургия» (К., 1983), та «Основы хирургической стоматологии» К., 1983., які користуються великим попитом серед практичних лікарів, стоматологів, оториноларингологів, хірургів, а також студентів медичних інститутів. Своїм дарчим надписом на одній із книг автор висловив глибоку шану та любов до бібліотеки: «Глубокоуважаемым труженикам Государственной научной медицинской украинской библиотеки и ее читателям – в знак моей глубокой благодарности за помощь библиотеки в научной работе моей лично и моих учеников». Тому, не випадково, у 2008 р. надійшла до книгозбірні його приватна бібліотека. В ній більше 1000 примірників книг та журналів, які Юрій Йосипович збирав протягом усього свого життя.

Багато книг до колекції «Медична Україніка» подарував один з основоположників легеневої і серцевої хірургії в Україні і колишньому Радянському Союзу, вчений, письменник, засновник і керівник Інституту серцево-судинної хірургії в Києві, академік, громадський діяч, заслужений діяч науки Микола Михайлович Амосов. Серед численних книг, подарованих бібліотеці М. М. Амосовим, книгу «Здоров'я» (К., 1997) справедливо можна назвати малою енциклопедією здоров'я. Гранічно стисло академік М. М. Амосов подає ази знань – від будови клітини тіла до соціальних аспектів сучасної медицини.

Даниною пам'яті цій видатній людині, лікареві, вченому стало видання біобібліографічного покажчика «Микола Михайлович Амосов. Легенда світової науки», підготовленого співробітниками бібліотеки у 2010 р.

Продовжує його справу донька Катерина Миколаївна Амосова – доктор медичних наук, професор, член-кореспондент НАМНУ, завідувач кафедрою госпітальної терапії імені академіка А. А. Богомольця, керівник

ISSN 2224-9516 Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. 2012. Вип. 34
Київського міського центру кардіології та ревматології. Книги під її редакцією «Внутрішня медицина» (К., 2008) у трьох томах користуються надзвичайною популярністю у кардіологів і терапевтів – читачів бібліотеки.

До когорти видатних діячів медичної науки слід віднести видатного хірурга, вченого, члена НАНУ і НАМНУ, члена Нью-Йоркської академії наук, академіка Олександра Олексійовича Шалімова, з ім'ям якого пов'язана ціла епоха в розвитку сучасної світової та вітчизняної хірургії. Під керівництвом Шалімова розроблені нові ефективні методи хірургічного лікування патології судин, опрацьовувались нові технології надання допомоги хворим при лікуванні перфоративної виразки, кровотечі, гострому холециститі, панкреатиту. Ним створена нова українська хірургічна школа – школа академіка Шалімова, набутих досвідом якої цікавляться спеціалісти з близького та далекого зарубіжжя.

Надзвичайно великий інтерес у читачів викликають книги всесвітньо відомого нейрохірурга, провідного вченого, який стояв біля витоків Української нейрохірургії, створив свою нейрохірургічну школу, сформував нейрохірургічну мережу України, доктора медичних наук, академіка Андрія Петровича Ромоданова, який впродовж 29 років очолював Інститут нейрохірургії НАМНУ, що відтепер носить його ім'я.

Книга А. П. Ромоданова «Нейрохирургическая помощь в УССР» користується популярністю у практичних лікарів всіх спеціальностей та організаторів охорони здоров'я.

Його талановиті учні та послідовники – член-кореспондент АМН України, заступник директора інституту нейрохірургії імені академіка А. П. Ромоданова В. І. Цимбалюк та член-кореспондент НАНУ, член Нью-Йоркської Академії наук, президент Української Асоціації нейрохірургів, член Європейської Асоціації нейрохірургів та Всесвітньої федерації нейрохірургів, заступник директора з наукової роботи Київського НДІ нейрохірургії Ю. О. Зозуля з честю та на високому рівні продовжують справу свого вчителя. Монографія «Нейрогенные ствольные клетки» (К., 2005), написана В. І. Цимбалюком у співавторстві з В. В. Медведєвим, що відображає сучасні уявлення про біологію, розташування та відновлення потенціалу нейрогенних стовбурних клітин ссавців, не має аналогів у вітчизняній медичній науці.

На особливу увагу заслуговують книги відомої династії Попових, зокрема, засновника Київського гомеопатичного центру та Київської гомеопатичної школи лікаря, який присвятив гомеопатії 60 років та зробив великий особистий вклад у розвиток та впровадження гомеопатичного методу лікування в систему охорони здоров'я України – Дем'яна

Володимировича Попова. Плідно працює в цьому напрямі Тетяна Дем'янівна Попова – заслужений лікар України, та її син Антон Попов – засновник та науковий керівник Київського гомеопатичного центру імені Дем'яна Попова. Велика кількість книг, подарованих родиною Попових займає чільне місце, а книга Т. Попової «Гомеопатичні препарати» (1991) є настільною книгою для лікарів-гомеопатів.

Вагомий внесок в українську медичну науку зробила українська діаспора. У відновленому «Лікарському збірнику», який видає Наукове товариство імені Шевченка у м. Львові, висвітлюються питання докорінної реформи медицини, розбудови національної системи охорони здоров'я, звільнення медичної науки від деформації і спотворень періоду тоталітаризму.

В результаті тісної співпраці лікарської спільноти української діаспори (Ярослава Ганіткевича, Павла Пундія, Григорія Малиновського, Ігоря Галярника, Ірини Даценко та ін.) з бібліотекою в наших фондах знаходиться перший том видання «Лікарського збірника з 1992 р., заснованого у 1898 р. одним із основоположників новітньої української медицини Євгеном Озаркевичем, 150-річчя від дня народження якого відсвяткувала 9 червня 2011 року медична спільнота.

До колекції «Медична Україніка» надійшли книги Петра Сороки з дарчим надписом Павла Пундія: «Павло Пундій. Життя і творчість», у якій висвітлено творчий шлях відомого українського історика медицини, журналіста і лікаря з США, архіваріуса Українського Лікарського Товариства Північної Америки доктора Павла Пундія. Також надійшла книга «Лікарський збірник. Нова серія, том XIII Львів-Чикаго, 2004» доктора медичних наук, професора, дійсного члена НТШ, завідувача кафедри загальної гігієни Львівського державного медичного університету імені Данила Галицького Ірини Даценко, яка висловлює свою глибоку шану та любов до бібліотеки: «В дарунок Державній науковій медичній бібліотеці... Хай бібліотека стане невичерпною скарбницею медичних знань для її читачів. З пошаною, професор І. Даценко. Львів-2005р». В бібліотеці зберігається і колекція книг та журналів Ірини Даценко, яка була подарована нею в 2006 р.

Гідне місце в бібліотеці посідають книги відомого нейрохірурга, члена-кореспондента НАМНУ, професора, завідувача кафедри нейрохірургії Київської медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупіка, директора Київського центру невідкладної нейрохірургії, народного депутата України, голови комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я, материнства та дитинства Миколи Єфремовича Поліщука ,

який є добре знаним серед видатних вчених, лікарів-практиків, організаторів та реформаторів охорони здоров'я України, а також громадських діячів з розбудови демократичної України. Ставлячись з великою симпатією до бібліотеки, він постійно дбає про поповнення цієї унікальної колекції своїми працями. Подароване ним надзвичайно цікаве видання «Микола Поліщук: лікар, вчений, громадський діяч», з дарчим надписом ювіляра: «В подарунок читачам Національної медичної бібліотеки України. Наші долі – це миттєвість в історії, бутності, але з цього складається історія медицини України. Здоров'я всім, бережіть його. Бажаю досягти та перевершити! 02.03.2008 р.». А нещодавно Микола Єфремович подарував бібліотеці свою власну надзвичайно цікаву колекцію.

Фонд «Медична Україніка» невпинно зростає. Це не тільки окремі видання, а й цілісні зібрання книг з автографами авторів. Постійним дарувальником своїх видань є Ісаак Михайлович Трахтенберг – видатний український вчений в галузі профілактичної медицини, академік НАМНУ, заслужений діяч науки України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, академічних премій з профілактичної медицини НАМНУ, член-кореспондент НАНУ. І. М. Трахтенберг турбується про поповнення фондів не тільки ННМБУ, але й медичних бібліотек країни. Його наукові праці охоплюють широке коло питань: гігієна і фізіологія праці, токсикологія, фармакологія, медична екологія, історія медицини тощо. У своїх книгах, подарованих бібліотеці, автор висловлює глибоку шану та любов до бібліотеки і особисто до директора Раїси Іванівни Павленко: «Моему верному читателю и доброжелателю, любителюнице мемуарного жанра Раисе Ивановне Павленко (в дар родной библиотеке медиков), с наилучшими пожеланиями добра, удач и напутствием: каждый день как маленькая жизнь!».

Глибоку повагу та шану викликає у співробітників бібліотеки наш постійний читач, відомий вчений, академік НАМНУ, член-кореспондент НАНУ, заслужений діяч науки і техніки, що очолює Комітет з проблем національного довголіття, президент Всеукраїнського лікарського товариства Любомир Антонович Пиріг, нагороджений Орденом «Хрест Пантелеїмона Цілителя» за особистий вагомий внесок у розвиток медичної науки та охорони здоров'я Л. А. Пиріг ще з 1958 р. є читачем бібліотеки. В знак любові до людини, яка зробила вагомий внесок в розвиток медичної науки, бібліотека допомогла вченому видати у 2001 р. біобібліографічний довідник «Пиріг Любомир Антонович. Біобібліографія», де він висловив глибоку подяку за допомогу в підготовці матеріалів до видання.

Любомир Пиріг неодноразово дарував бібліотеці свої твори, поповнюючи скарбницю колекції «Медична Україніка». «Бібліотеки для мене завжди були святим місцем. Медичні бібліотеки, як для медика, стали необхідними. Гостинністю Центральної медичної бібліотеки користуюся з 1958 року. Вдячний за постійну готовність допомогти, за привітність співробітників на чолі зі знайомою мені з 1958 року Раїсою Іванівною». Такий напис він залишив на одній із своїх книг «Клінічна нефрологія» (К., 2004), яка стала популярним навчальним посібником для студентів вищих медичних навчальних закладів, лікарів-інтернів, лікарів-нефрологів, терапевтів. Любомир Антонович подарував бібліотеці свою власну колекцію книг та журналів.

Багато років співпрацює з бібліотекою Юрій Григорович Віленський – кандидат медичних наук, історик медицини, член Національного Союзу журналістів України, кореспондент газет «Ваше здоров'я» та «Медична газета України», автор документальних художніх книг, в яких блискуче описав життя та творчість видатних українських медиків. Серед подарованих бібліотеці книги: «Академик Елена Лукьянова», «Доктор Булгаков», «Вехи жизни Дениса Николаевича Калюжного» та багато інших.

Для більш повного розкриття творчості Ю. Г. Віленського ННМБУ започаткованій 2007 р. серії «Славні імена української медичної книги: медичні бібліотеки України в особах, документах, бібліографії», видала біобібліографічний покажчик, в якому представлений науковий та публіцистичний доробок Юрія Григоровича Віленського.

Багато книг подарував бібліотеці і вчений радіобіолог, біофізик, доктор медичних наук, професор Вілен Абрамович Барабой. Одне із подарованих ним видань «Спосіб життя і харчування здорової людини» (К., 2003), яке було здійснене у рамках проекту «Школа здорового способу життя» за сприяння швейцарського фонду співробітництва в Україні, користується надзвичайно великою популярністю у читачів бібліотеки. А у 1998 р. до бібліотеки надійшла колекція В. А. Барабоя, загальна кількість документів якої складає 1308 примірників. Слід зазначити, що вчений приділяв велику увагу майбутній долі свого бібліотечного зібрання, тому й передав його до книгозбірні, з якою ніколи не поривав зв'язків. В одній із своїх статей В. А. Барабой зазначив, що автори нових медичних книжок, підручників, спогадів вважають за велику честь для себе подарувати бібліотеці свої праці.

Бібліотеці подаровано ґрунтовне видання «Здоров'я та охорона здоров'я населення України: Європейський вимір» за редакцією члена-кореспондента НАМНУ, професора В. Ф. Москаленка. Наукова і практична значущість видання зумовлені надзвичайно актуальною проблемою –

покращення здоров'я в Україні. Безумовно, це видання буде корисним для усіх небайдужих до проблеми збереження й зміцнення здоров'я населення та знайде широку читацьку аудиторію. В колекції «Медична Україніка» воно зайняло достойне місце серед інших книг. Надпис автора на книзі: «Головному науково-інформаційному центру – Національній науковій медичній бібліотеці від шанувальника творчості медиків минулого та сучасності з найкращими побажаннями розвитку та збереження літературного надбання України і поповнення безцінної національної медичної колекції «Медична Україніка» для майбутніх поколінь».

Колекція поповнилась цілою низкою цінних видань з проблем фармації та фітотерапії, які систематично дарує бібліотеці член-кореспондент Національної академії медичних наук України, академік Нью-Йоркської академії наук, заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державної премії України, доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри фармакології з курсом клінічної фармакології Національного медичного університету ім. О. О. Богомольця МОЗ України – Іван Сергійович Чекман.

До когорти відомих імен вчених належить й ім'я знаменитого фітотерапевта, академіка Української міжнародної академії оригінальних ідей, народознавця-дослідника Євгена Степановича Товстухи. В його книгах, подарованих бібліотеці, розкрито і узагальнено багатий досвід української народної медицини у застосуванні цілющих рослин, якими користується український народ для лікування та профілактики численних недуг. А книга «Фітотехнологія українців» (К., 2002) взагалі не має аналогів, адже це перша фундаментальна праця такого напрямку у вітчизняному народознавстві. Вона системно об'єднує розмаїту високу етнічну, матеріальну, духовну та лікувально-гігієнічну культуру праукраїнців та українців і доводить, що фітоетнологія є особливим предметом не лише минулого, а й найактуальнішою глибинно-народною наріжною наукою сьогодення та майбутніх поколінь і епох.

Надзвичайно актуальними на сьогодні є видання Євгенії Мачерет та Івана Самосюка «Руководство по рефлексотерапии», де висвітлені загальні питання методів рефлексотерапії, викладені класичні та сучасні її варіанти, надана коротка історія розвитку методів голкотерапії в СРСР та за кордоном. Наведені показання та протипоказання до застосування рефлексотерапії. На виданні вони залишили автограф: «Бібліотеці – поважному центру медицини, головній збирачці даного і багатьох інших праць на добру згадку».

Великою науковою та історичною цінністю є книга «История Киевского военного госпиталя. Киевский военный госпиталь в XVIII–XIX

ISSN 2224-9516 Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. 2012. Вип. 34
веках. Становление и развитие военной медицины в Украине», яка була подарована бібліотеці генерал-майором медичної служби, начальником Головного військового клінічного госпіталю МО України, доктором медичних наук, заслуженим лікарем України Михайлом Петровичем Бойчаком. Книга присвячена 250-річчю (1755–2005 рр.) Київського військового госпіталю, історія якого тісно пов'язана з історією становлення та розвитку вітчизняної військової медицини. Цікавим є той факт, що при Київському військовому госпіталі була організована військово-фельдшерська школа (1838–1926 рр.), яка відіграла значну роль у підготовці медичних працівників того часу. Передаючи книгу до фонду, М. П. Бойчак, у своїй присвяті висловив вдячність за допомогу та надану можливість користуватися унікальним фондом бібліотеки. Всі наступні книги автора, присвячені історії медицини, є у наукових фондах ННМБУ.

Надзвичайно цікаве видання з історії медицини подарував бібліотеці засновник (колишній директор) Центрального музею медицини України, заслужений діяч науки України, професор О. А. Грандо.

У подарованій ним книзі «Визначні імена у світовій медицині» читач знайде не тільки відомі, а нерідко й забуті імена медиків світу, заслуги яких важко переоцінити. В ній зібрані яскраві приклади наукової і практичної діяльності лікарів різних спеціальностей, шкіл і напрямів, починаючи від найдавніших часів і закінчуючи ХХ ст. н. е.

Ще одну, не менш цікаву книгу, «Медицина в українському образотворчому мистецтві очима художників» подарував бібліотеці Олександр Абрамович Грандо, в якій подані докладні характеристики творів образотворчого мистецтва на медичні сюжети художників і скульпторів України. В альбомі викладені найважливіші події, наукові відкриття і факти в історії медицини, які відображено в експозиціях.

Ці високохудожні твори входять до експозиції Центрального музею України, музею історії Українського державного медичного університету імені О. О. Богомольця, інших музеїв та галерей України.

Відомий вчений в галузі експериментальної фізіології старіння і соціальних аспектів геронтології Владислав Вікторович Безруков, який захоплюється живописом, музикою, поезією, – є справжнім лицарем науки та мистецтва. Саме таке визначення найбільш точно відповідає уяві про цю людину. Крім наукових праць подарував альбом репродукцій власних художніх полотен, які неодноразово експонувались у бібліотеці.

Дуже цікаву книгу «Знаки» (К., 1984) з дарчим написом «Бібліотеці – світлій установі, де зосереджена вся мудрість медицини» подарував відомий епідеміолог, доктор медичних наук, видатний громадський діяч,

ISSN 2224-9516 Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. 2012. Вип. 34
колишній посол в США Юрій Щербак. Талановитий прозаїк, драматург, кіносценарист, лауреат літературної премії імені Юрія Яновського, в своїх творах прагне використовувати жанрові різновиди, шукати нові прийоми психологічного аналізу, бере такі конфліктні ситуації, які б дозволили глибше проникнути в світ почуттів сучасної людини. Презентації творчого доробку Ю. Щербака неодноразово проходили у бібліотеці.

На особливу увагу заслуговує книга «Неонатологія. Навчальний посібник» (К., 2010) подарована одним із авторів, заступником директора Інституту стратегічних досліджень МОЗ України, доктором медичних наук, професором кафедри неонатології НМАПО імені П. Л. Шупика Ю. Б. Ященко з дарчим написом: «Вам, дорогі друзі, що присвятили себе служінню книзі і читачам, вам, сіячам розумного, доброго, вічного, сердечні побажання здоров'я, усіх гараздів, з надією на співпрацю у благородній справі, з бажанням і далі йти разом».

Плідно працюють з бібліотекою співробітники Інституту експериментальної патології, онкології і радіобіології імені Р. С. Кавецького, поповнюючи фонд колекції «Медична Україніка» своїми актуальними виданнями.

Книга «Опухоли кроветворной и лимфоидной тканей (цитоморфология, иммуноцитохимия, алгоритмы диагностики)» під редакцією доктора медичних наук, професора Д. Ф. Глузмана з дарчим підписом: «Коллективу Республиканской научной медицинской библиотеки, воспитавшим не одно поколение врачей и научных работников», користується великою популярністю у лікарів клініко-діагностичних і цитологічних лабораторій, онкологів, гематологів, патологів.

Ще одне фундаментальне видання «Онкологія. Вибрані лекції для студентів і лікарів», подароване ученим Інституту, академіком НАНУ В. Ф. Чехуном зацікавило читачів бібліотеки.

В книзі зібрані лекції провідних українських учених-онкологів, представлені сучасні відомості з основних питань експериментальної та клінічної онкології. Описані основні досягнення в області клінічного застосування результатів молекулярно-генетичних досліджень в діагностиці і терапії пухлин, також розглянуто сучасні напрями профілактики раку.

Даруючи книгу з автографом, В. Ф. Чехун від імені авторського колективу співробітників Інституту експериментальної патології, онкології і радіобіології імені Р. С. Кавецького висловив глибоку шану та вдячність директору бібліотеки Р. І. Павленко за творчу працю: «Шановній Раїсі Іванівні! В знак великої поваги за збереження та поповнення вітчизняної наукової скарбниці та невичерпного джерела медичних знань».

Раїса Іванівна Павленко є не тільки ініціатором створення унікальної колекції «Медична україніка», вона постійно піклується про поповнення найціннішого скарбу колекції, який став надбанням золотого фонду бібліотеки.

Працюючи на бібліотечній ниві, більш ніж півстоліття, Раїса Іванівна тісно співпрацює з видатними діячами медичної науки.

Недарма її проникливі слова: «Даруйте бібліотеці свої видання з автографами. Даруйте хоча б тому, що кожна мить – одночасно рух історії», знайшли палкий відгук у серцях багатьох учених-медиків.

Нещодавно професор, письменник, видатний діяч культури, народний депутат перших скликань Лесь Степанович Танюк вперше подарував низку своїх відомих робіт. Серед них цикл його унікальних документальних щоденників. Тож читачі бібліотеки віднині мають можливість долучитися до глибинних думок автора, непересічних суджень, демократичних переконань. Це – гідне поповнення колекції «Медична україніка».

Наведений перелік видань з дарчими написами авторів є лише часткою історико-культурних фондів, якими володіє бібліотека.

Поповнення та збереження унікального документального фонду – шлях до розвитку медичної науки та охорони здоров'я України, є одним з основних завдань Національної наукової медичної бібліотеки України.

Список використаних джерел

1. *Бондаренко І.* Аксіологічні детермінанти збереження фондів в умовах інформаційного суспільства / І. Бондаренко // Вісник книжкової палати. – 2004. – № 9. – С. 21–22.
2. *Вергунов В.* Проблеми збереження фондів наукових бібліотек / В. Вергунов // Бібліотечний вісник. – 2007. – № 1. – С. 25–31.
3. Інноваційні технології збереження бібліотечних фондів // Бібліотечний вісник. – 2010. – № 6. – С. 67.
4. *Мамінова І.* Нові інформаційні технології збереження національної культурної спадщини Республіки Узбекистан / І. Мамінова // Бібліотечний вісник. – 2010. – № 2. – С. 31–33.
5. *Остапенко Т. А., Харченко Н. С.* Фонд «Медична Україніка» як складова історико-культурних фондів Національної наукової медичної бібліотеки України / Т. А. Остапенко, Н. С. Харченко // Стан та перспективи розвитку системи науково-інформаційного забезпечення медичної галузі України : матеріали науково-практичної конференції, 19–20 травня 2011 р., Одеса. – К., 2011. – С. 20–27.
6. *Павленко Р. І.* Золотий фонд медичної думки – невичерпне джерело знань / Р. І. Павленко, Л. Л. Правозверова, Н. С. Харченко // Вісник книжкової палати. – 2006. – № 10. – С. 17–19.
7. *Рогова П., Мацібора Н.* Стан і перспективи збереження фонду в добу

8. *Харченко Н. С.* Збереження наукових документальних фондів як невід'ємної складової національно-культурного надбання України / Н. С. Харченко // Медичні бібліотеки як соціальні інформаційні бази медичної науки та охорони здоров'я: матеріали міжнар. наук.-практ. конференції, 14–16 трав. 2008 р., Чернівці. – К., 2008. – С. 77–84.